

Statens vegvesen (sendt inn 31.05.2023)

Innspill fra Prosjekt Kongevegen over Dovrefjell

Kanalisering av ferdsel i utkant av sårbare områder;

Åteigen - Fokstugu.

Samferdselshistorie med nasjonal verneverdi

Kulturminne- og naturforvaltningen med flere har over flere år samarbeidet om å ta vare på og istandsette kongevegen mellom Dovre og Oppdal. Ferdselshistorien på Dovrefjell har lange tradisjoner og er nært sammenvevd med historien om Norge. Kongevegen over Dovrefjell sto ferdig på begynnelsen av 1700-tallet som den første offentlige anlagte kjørevegen for hest og vogn over et høyfjellsområde. Kongevegen over Dovrefjell, og særlig strekninger som har bevart sin autentiske karakter som vegen mellom Åteigen og Fokstugu, utgjør en viktig del av vår samferdselshistorie og har nasjonal verneverdi.

Kongevegen som kulturminne

Rondane-Dovre nasjonalparkstyret har vedtatt en skjøtelsesplan for kongevegen på strekningen mellom Åteigen og Fokstugu. Her kan vi lese om den store kulturminneverdien denne strekningen har:

«Strekningen mellom Åteigen og Fokstugu er en av de lengste, mest sammenhengende og best bevarte delene av Kongevegen gjennom Gudbrandsdalen. Kongevegen har her unngått seinere nedbygging og fragmentering som man så ofte ser ellers i dalen hvor kun mindre bruddstykker av den opprinnelige Kongevegen er bevart. Over Hardbakken kan man flere steder også se flere generasjoner av Kongevegen og gjenstandsfunn funnet langs vegen tilsier at ferdselen har gått i dette området i alle fall tilbake til jernalder og middelalder, muligens også tidligere. Det vei-historiske kulturmiljøet er følgelig i en særstilling hva gjelder kompleksitet og tidsdybde og har derav en meget høy verneverdi. Mye av kunnskapsgrunnlaget for denne delen av Kongevegen ble innhentet i forbindelse med fylkeskommunens verdiskapingsprosjekt «VINK Dovre – enig og tro til Dovre faller» i 2013 og SVV sin forprosjektrapport for Kongevegen over Dovrefjell fra 2017.»

Bruk og skjøtsel sikrer bevaringen av kulturminnet

Å løfte frem igjen, både de fysiske sporene, men også det skriftlig kildemateriale og ferdselshistorien til denne kongevegen, utgjør et viktig bidrag for å synliggjøre denne delen av vår historie. Deler av kongevegen her er fredet, og delstrekninger av Kongevegen over Dovrefjell inngår i Statens vegvesen Nasjonal verneplan for veger, bruer og vegrelaterte kulturminner fra 2002. All erfaring viser at denne typen veger er sårbare kulturminner som krever skjøtsel så ikke vegetasjon og vann visker ut alle sporene. At de tas i bruk som historisk vandringsvei er med å sikre at vegen blir bevart.

Kanalisering av ferdsel i utkant av sårbare områder.

Aktørene i prosjekt Kongevegen over Dovrefjell (fylker, kommuner, pilegrimsenter, Nasjonalparkforvaltning) mener at kongevegen/pilegrimsleden som historisk vandringsveg i seg selv er et godt tiltak for å styre ferdselen i utkanten/randsonen til sårbare natur- og villreinområder.

Videre har prosjektet et ønske om å anlegge en historisk bru over elva Hundyrju. Dette vil medføre at vi kan tilrettelegge den nedre traseen for vandring i stedet for dagens trase som ligger høyere og lenger inn mot høyfjellet. (Dette er en strekning med to historiske traseer).

Prosjektet ønsker også at det innføres restriksjoner på sykling på strekningen, da erfaring viser at sykling på gamle historiske veger kan være ødeleggende for kulturminnet.

Mer informasjon om prosjekt Kongevegen over Dovrefjell: www.kongevegenoverdovrefjell.no